

AANGETEKEND

AAN dijkgraaf en hoogheemraden van het
Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB DELFT

VAN mr. drs. H. Doornhof
advocaat
TELEFOON (088) 253 5223
FAX (088) 253 5258
E-MAIL hdoornhof@akd.nl

BEZOEKADRES Gustav Mahlerlaan 2970
1081 LA Amsterdam
POSTADRES Postbus 59280
1040 KG Amsterdam
INTERNET www.akd.nl

Tevens per e-mail: loket@hhdelfland.nl

DATUM 7 september 2015

ONDERWERP **Voorgenomen uittreding Gemeen-
schappelijke Regeling door
Hoogheemraadschap**

IJW KENMERK --

ONS KENMERK 263481

Geacht college,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delft (hierna: "**het college**") nam kennis van het voorstel van het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland in de conceptzienswijze op de ontwerpbegroting voor 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling beheer grondwateronttrekking Delft noord (hierna: "**GR**"), waarin onder meer staat dat per 1 januari 2016 uit de GR wordt getreden. Dit is een vervolg op uw brief van 11 november 2014 aan het Algemeen Bestuur van de GR waarin u:

- a) het Algemeen Bestuur van de GR verzoekt om de GR op te heffen; en,
- b) meedeelt dat u per 1 januari 2016 uit de GR zal treden.

Het college kan zich in dit alles niet vinden. Om die reden richt ik mij als advocaat en gemachtigde van het college tot u.

In deze brief bespreek ik dat opheffing van de GR dan wel uittreding niet mogelijk is gezien het bepaalde in de GR en de op u rustende verantwoordelijkheid voor de zorg voor het (kwantitatieve) grondwaterbeheer. Daaraan voorafgaand wordt eerst de historie inzake de grondwateronttrekking in herinnering gebracht.

1. De voorgeschiedenis van de grondwateronttrekking in Delft

1.1 Wining grondwater door DSM

1. Sinds 1916 wordt nabij het centrum van Delft grondwater onttrokken. De te onttrekken hoeveelheid is in de loop van de jaren gestaag toegenomen. Op enig moment wenste DSM het te onttrekken water gebruiken als koelwater voor haar productie. In dat kader is in 1996 aan DSM vergunning verleend om 13,5 miljoen m³ grondwater per jaar te onttrekken. Feitelijk kwam de onttrekking neer op zo'n 1.200 m³/uur.

DATUM 7 september 2015
ONS KENMERK 263481
PAGINA 2 van 10

2. Het water dat voor deze winning werd opgepompt, was deels afkomstig uit het ondiepe grondwater in de omliggende polders en deels uit de Noordzee en de Nieuwe Waterweg. De winning zorgde er daarmee enerzijds voor dat het relatief zoete, ondiepe water naar het bovenste watervoerend pakket stroomde en anderzijds voor verzilting doordat water vanuit de Noordzee en de Nieuwe Waterweg werd aange-trokken.
3. In 2007 gaf DSM echter aan per 15 maart 2008 te willen stoppen met de onttrekking van het grondwater. De effecten van de door DSM voorgenomen stillegging van de grondwateronttrekking werden in november 2008 in kaart gebracht door het onder-zoeksbureau Deltares: "*Grondwatereffecten aan de oppervlakte (gebracht), Onder-zoek naar effecten van stopzetting grondwateronttrekking DSM Delft.*" In dit rapport concludeerde Deltares onder meer het volgende:
 - a) Het stopzetten van de winning zonder het treffen van adequate maatregelen leidt tot extra grondwateroverlast, verhoging van risico's op kadeinstabiliteit en verhoging van risico's op schade aan panden en constructies. Ook bij reductie van de winning zullen maatregelen nodig zijn;
 - b) De belangrijkste maatregel om grondwateroverlast te voorkomen, is het aanleggen van drainage. Bij een debiet van 1000 m³/uur is naar schatting 40 km drainage nodig in Delft, Rijswijk en Den Haag. De kosten hiervoor bedragen circa 8,5 miljoen euro. De termijn waarop dit redelijkerwijs kan worden aangelegd bedraagt 5 tot 10 jaar en kan oplopen tot tientallen jaren wanneer niet aangesloten wordt bij rioolvervangingsprogramma's;
 - c) Kadeherstel is de maatregel om schade aan kadelichamen te voorkomen. Bij een debiet van 1000 m³/uur moet, afhankelijk van het risico op detailniveau, 25 tot 75 km kade wor-den onderzocht en mogelijk hersteld. Omdat uitvoering ook jaren kan duren is kadeherstel samen met drainageaanleg bepalend voor de snelheid waarmee reductie van de winning mogelijk is;
 - d) Delft en omgeving hebben te maken met bodemdaling. Een positief effect van het stopzet-ten van de winning is dat bodemdaling door veenoxidatie zal afnemen. Zeer lichte tot ma-tige schade aan op staal gefundeerde panden kan echter optreden op plaatsen waar bo-demrijzing (door zwel) verwacht wordt. Om het werkelijke effect met monitoring te kunnen volgen en vanwege de onzekerheid op verschillende punten heeft langzame afname van de winning de voorkeur boven snelle reductie;
 - e) (...)
 - f) Op grond van bovenstaande verdient het de voorkeur om bij reductie een voorzichtige strategie te volgen waarbij gelijktijdige monitoring van de gevolgen een centrale rol speelt. Bij ongewenste effecten is dan tijdig ingrijpen mogelijk. De daadwerkelijke strategie hangt ook af van de genomen maatregelen. De grootte van de reductiestap zal proefondervinde-lijk worden bepaald waarbij als indicatie een reductie van 50 m³/uur wordt voorgesteld.

DATUM 7 september 2015
ONS KENMERK 263481
PAGINA 3 van 10

4. De conclusies van dit rapport zijn zowel door u, als de provincie Zuid-Holland en de gemeente Delft onderschreven.
5. In 2009 stopte DSM – na een juridische procedure – feitelijk met de grondwateronttrekking. In dat kader, en ter beëindiging van de juridische procedure, werd tussen DSM, de gemeente Delft, de provincie Zuid-Holland en u een vaststellingsovereenkomst gesloten. In die overeenkomst werd bepaald dat onderdeel van de nakoming van die vaststellingsovereenkomst was dat het college, Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland (hierna: “**GS**”) en u de GR zouden aangaan:

“6.1 De verantwoordelijkheid voor het te onttrekken debiet en alle daarmee samenhangende rechten en plichten, gaan op het tijdstip van de overdacht van de installatie over van DSM naar de GR, die namens de Overheden deze verantwoordelijkheid zal aanvaarden.

15.1 De Overheden staan er ieder voor zich en gezamenlijk voor in dat de GR aan haar verplichtingen jegens DSM voldoet en zullen deze verplichtingen indien nodig zelf nakomen.”

1.2 Wining grondwater door GR

6. De GR trad op 1 mei 2009 in werking en is voor onbepaalde tijd aangegaan. Alleen voor GS gold een uitzondering op dit uitgangspunt: GS zou na vijf volle jaren uittreden. Op 1 mei 2014 is dit ook daadwerkelijk gebeurd.
7. De doelstelling van de GR is het, door een goed beheer, duurzaam veiligstellen van de belangen van de deelnemers rond de grondwateronttrekking. Uitgangspunt daarbij is, dat zoveel als mogelijk dient te worden voorkomen dat er nadelige gevolgen voor de omgeving ontstaan (zie artikel 2 en 3 van de GR, tezamen met de toelichting).
8. Evenals DSM, onttrekt de GR nu zo’n 1.200 m³/uur aan grondwater. De winning is in de loop der jaren niet gereduceerd.
9. Voor wat betreft het gebruik van het grondwater heeft de GR met DSM afgesproken dat DSM in ieder geval nog de komende vier jaar het recht krijgt om gemiddeld 450 m³/uur aan grondwater af te nemen.

DATUM 7 september 2015
ONS KENMERK 263481
PAGINA 4 van 10

1.3 Hoogheemraadschapsbestuur wenst uit te treden

10. In weerwil van het uitgangspunt dat de GR voor onbepaalde tijd is aangegaan, schreef u bij brief van 11 november 2014 dat u:

- a) het Algemeen Bestuur van de GR verzoekt om de GR op te heffen; en,
- b) per 1 januari 2016 uit de GR zal treden.

Dit voornemen heeft u in de conceptzienswijze op de ontwerpbegroting voor 2016 van de GR herhaald.

11. Uw verzoek tot uittreding dan wel opheffing van de GR, is echter in strijd met de GR en de op u als waterschap rustende verantwoordelijkheden. De redenen daarvan zet het college hierna uiteen.

2. Hoogheemraadschapsbestuur is aan de GR gebonden

12. In de eerste plaats is uittreding of opheffing van de GR niet mogelijk, omdat u gebonden bent aan de GR. In de vaststellingsovereenkomst die in 2009 tussen u, de gemeente Delft, de provincie Zuid-Holland en DSM werd gesloten ter beëindiging van de juridische procedure tegen DSM, hebt u namelijk – samen met de gemeente Delft – de verantwoordelijkheid aanvaard voor de grondwateronttrekking en alle daarmee samenhangende rechten en verplichtingen. Een en ander volgt uit het samenstel van de artikelen 6.1 en 15.1 van deze vaststellingsovereenkomst:

"6.1 De verantwoordelijkheid voor het te onttrekken debiet en alle daarmee samenhangende rechten en plichten, gaan op het tijdstip van de overdacht van de installatie over van DSM naar de GR, die namens de Overheden deze verantwoordelijkheid zal aanvaarden.

15.1 De Overheden staan er ieder voor zich en gezamenlijk voor in dat de GR aan haar verplichtingen jegens DSM voldoet en zullen deze verplichtingen indien nodig zelf nakomen."

13. Eenzijdige onttrekking aan deze afspraak door uittreding of opheffing van de GR is niet mogelijk. Ook bij uittreding of opheffing van de GR blijft u namelijk op grond van de vaststellingsovereenkomst gebonden om de in deze overeenkomst overeengekomen verplichtingen na te komen. Uittreding of opheffing van de GR zou, met andere woorden, contractbreuk opleveren. Dat het overigens ook niet de bedoeling van de GR was om tussentijdse uittreding mogelijk te maken, blijkt wel uit het bepaalde in artikel 34 van de GR, waarin is opgenomen dat de regeling is aangegaan voor onbepaalde tijd.

DATUM 7 september 2015
ONS KENMERK 263481
PAGINA 5 van 10

14. Daarbij komt, dat u op grond van artikel 15.1 van deze vaststellingsovereenkomst tevens gehouden bent om de met DSM gemaakte afspraak, dat DSM in ieder geval nog de komende vier jaar het recht heeft om gemiddeld 450 m³/uur aan grondwater af te nemen, na te komen. Veronachtzaming van die verplichting leidt eveneens tot contractbreuk.
15. Een geldige reden die maakt dat u niet langer gebonden zou zijn aan het bepaalde in de vaststellingsovereenkomst, hebt u niet aangevoerd. Het gevolg daarvan is dat uittreding of opheffing van de GR niet mogelijk is.

3. Niet kan worden voldaan aan de vereisten voor uittreding

16. Uittreding van een deelnemer is pas mogelijk indien een meerderheid in het algemeen bestuur instemt met de afwikkeling van de financiële en organisatorische gevolgen daarvan, zo volgt uit artikel 36 van de GR:

"1. Een deelnemer kan uittreden, indien de meerderheid in het algemeen bestuur instemt met de afwikkeling van de financiële en organisatorische gevolgen daarvan.

17. Zoals uit artikel 11 van de GR volgt, is de stemverhouding binnen het AB gelijkelijk verdeeld. Het gevolg daarvan is, dat binnen het AB geen meerderheid kan worden bereikt als alleen de afgevaardigden van het Hoogheemraadschap voor uw uittreding stemmen.
18. Nu het feitelijk ondenkbaar is dat de afgevaardigden van de gemeente Delft zullen instemmen met de afwikkeling van de financiële en organisatorische gevolgen van uw uittreding, terwijl het onmogelijk is om zonder hun instemming een meerderheid in het algemeen bestuur te verkrijgen, is de door u gewenste uittreding wegens het bepaalde in artikel 36 van de GR niet mogelijk.
19. Omdat het college na uittreding als enige partij zou overblijven, zal uittreding hier dus ook feitelijk opheffing van de GR betekenen. Het gevolg daarvan is dat bij uittreding ook aan de voorwaarden voor opheffing moet worden voldaan. Hierna zal uiteengezet worden dat ook daaraan niet kan worden voldaan.

4. AB zal verzoek tot opheffing van de GR niet honoreren

20. Ook een verzoek tot opheffing van de GR zal niet worden gehonoreerd. Uit artikel 38 van de GR volgt namelijk het volgende:

*"1. Een deelnemer kan het algemeen bestuur verzoeken tot opheffing van de regeling.
2. Het algemeen bestuur kan besluiten het verzoek over te nemen."*

DATUM 7 september 2015
ONS KENMERK 263481
PAGINA 6 van 10

21. Net als bij de hiervoor besproken uittreding, geldt dat binnen het AB geen meerderheid kan worden bereikt als alleen de afgevaardigden van het Hoogheemraadschap bereid zijn om het verzoek tot opheffing van de GR over te nemen.
22. Nu het ook ten aanzien van het verzoek tot opheffing van de GR feitelijk ondenkbaar is dat de afgevaardigden van de gemeente Delft zullen besluiten om het verzoek tot opheffing over te nemen, terwijl het onmogelijk is om zonder hun instemming een meerderheid in het algemeen bestuur te verkrijgen, zal geen gehoor worden gegeven aan uw verzoek tot opheffing van de GR.
23. Voor zover u nog zou willen aanvoeren dat opheffing mogelijk zou zijn omdat u de noodzakelijke maatregelen heeft genomen om de effecten van een reductie in de onttrekking tegen te gaan, dan is, mede in het licht van het bovenstaande, nog van belang dat in de toelichting bij de GR inzake de mogelijkheid van opheffing, het volgende is opgemerkt:

“Wanneer de deelnemers menen dat dit beheer niet langer nodig is, kan de GR worden ontbonden. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn wanneer een volledige reductie van de onttrekking is gerealiseerd of wanneer een derde partij bereid is de onttrekking over te nemen, al dan niet ten behoeve van een alternatieve (vermarktbaar) toepassing. Een deelnemer mag niet uittreden zolang deze nog niet alle beschreven noodzakelijke maatregelen heeft getroffen om de effecten van een reductie in onttrekking tegen te gaan, voor zover die maatregelen vallen binnen de taakstelling van de betreffende overheid.”
24. Aan de in deze toelichting genoemde redenen voor opheffing of ontbinding van de GR is in dit geval evenmin voldaan: (i) een volledige reductie van de onttrekking is nog niet gerealiseerd en kán op dit moment ook nog niet op een veilige wijze worden gerealiseerd, (ii) er is geen derde partij bereid gevonden om de onttrekking over te nemen en (iii) door u zijn tot slot ook nog niet alle in het rapport van Deltares beschreven maatregelen getroffen om de effecten van een reductie in onttrekking tegen te gaan: de waterkeringen zullen niet eerder dan eind 2016 zijn voltooid en een drainagesysteem is nog niet aangelegd. Dat het aanleggen van een drainagesysteem ook tot uw verantwoordelijkheid behoort, volgt uit het feit dat het beheer van de grondwaterzorg een gezamenlijke verantwoordelijkheid van u als waterschap en de gemeente vormt.
25. Nu continuering van de grondwateronttrekking nog steeds noodzakelijk is om te voorkomen dat er nadelige gevolgen voor de omgeving ontstaan, bestaat er te minder een reden om tot opheffing van de GR over te gaan.

DATUM 7 september 2015
ONS KENMERK 263481
PAGINA 7 van 10

5. Hoogheemraadschap kan niet uittreden vanwege de op haar rustende verantwoordelijkheid voor de zorg voor het watersysteem

5.1 Hoogheemraadschap heeft verantwoordelijkheid als beheerder van het regionale watersysteem

26. Op grond van het bepaalde in artikel 3.2 van de Waterwet bent u, het Hoogheemraadschap van Delfland, beheerder van het regionale watersysteem. Als gevolg daarvan bent u verantwoordelijk voor het (kwantitatieve) grondwaterbeheer. Het provinciebestuur is overigens vergunningverlenend gezag.
27. Uw verantwoordelijkheid houdt volgens de Kaderrichtlijn Water onder meer in dat er een goede grondwatertoestand moet bestaan (zie artikel 4b sub ii). Een goede grondwatertoestand ziet zowel op de kwantiteit als op een goede chemische toestand van het grondwater. Om deze goede grondwatertoestand te bereiken moet onder andere evenwicht bestaan tussen onttrekkingen en aanvullingen van grondwater.
28. Uit uw eigen beleid volgt dat u uw verantwoordelijkheid als beheerder van het regionale grondwatersysteem serieus neemt en dat u zich het belang van het voorkomen van negatieve gevolgen van (het stopzetten van) grondwateronttrekkingen aantrekt:

Zo volgt uit de Beleidsnota Grondwaterbeheer 2009-2012:

- Grondwateronttrekkingen en -infiltraties (inclusief de beëindiging daarvan) mogen geen negatieve effecten hebben op het grondwatersysteem, de grondgebruikfuncties of op andere systemen die (mede) afhankelijk zijn van de bodem en/of het grondwater;
- Er moet door de initiatiefnemer naar worden gestreefd om de onttrekkingshoeveelheid te beperken en waar mogelijk waterbesparende maatregelen te nemen.

Ook uit de Leidraad Regulering Grondwateronttrekkingen en Infiltraties volgt:

Bij grote grondwateronttrekkingen kan het stopzetten of verminderen van de onttrekking leiden tot negatieve effecten op de aanwezige grondgebruikfuncties. Het is voor Delfland van groot belang dat dit voorkomen wordt.

Tot slot volgt uit het Waterbeheerplan 2016-2021, dat tot 14 september 2015 ter inzage ligt:

Delfland zet zich in om het grondwaterbeheer verder te integreren in het regionale waterbeheer. Daarbij wordt het grondwaterbeheer meer bepalend en worden kansen benut.

5.2 Gemeentelijke zorgplicht geldt alleen voor openbaar gemeentelijk gebied

29. In aanvulling op de verantwoordelijkheid van u als waterschap, rust op de gemeente een zorgplicht voor het stedelijk grondwater. Op grond van artikel 3.6 van de Waterwet is de gemeente namelijk vanuit de op haar rustende zorgplicht voor het stedelijk grondwater verantwoordelijk voor het in het openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Maatregelen hoeven echter alleen te worden genomen voor zover dat doelmatig is en de maatregelen niet tot de zorg van provincie of waterschap behoren.
30. De zorgplicht van de gemeente ziet daarmee dus alleen op structureel nadelige gevolgen en geldt alleen voor het openbaar gemeentelijk gebied, voorzover het nemen van maatregelen niet tot de zorg van provincie of waterschap behoren.

5.3 Rapport Deltares: alleen na maatregelen kan reductie plaatsvinden

31. Uit het rapport van Deltares dat de gevolgen van het stilleggen van de grondwateronttrekking beschrijft, volgt dat het stopzetten van de winning zonder het treffen van adequate maatregelen leidt tot extra grondwateroverlast, verhoging van risico's op kadeinstabiliteit en verhoging van risico's op schade aan panden en constructies. Om tot een reductie van de grondwateronttrekking te kunnen komen, dienen volgens Deltares daarom in ieder geval de volgende maatregelen te worden genomen:
- het aanleggen van drainage om grondwateroverlast te voorkomen; en,
 - kadeherstel om schade aan kadelichamen te voorkomen.
32. Daarbij merkt Deltares op dat kadeherstel samen met de aanleg van drainage bepalend is voor de snelheid waarmee een reductie van de winning mogelijk is. Tot een reductie van de grondwateronttrekking ten opzichte van de hoeveelheid die door DSM werd gewonnen, is het vooralsnog niet gekomen.

5.4 Verantwoordelijkheid Hoogheemraadschap houdt niet op bij kadeherstel

33. Kennelijk hebt u naar aanleiding van het rapport van Deltares het idee opgevat dat u het kadeherstel en de gemeente de verbetering van het drainagesysteem voor haar rekening zou nemen. Een dergelijke kostenverdeling maakt echter nog niet dat u na het nemen van de toegezegde maatregelen ten behoeve van het kadeherstel (kosteloos) uit de GR kan treden en de verdere grondwateronttrekking aan de gemeente kan overlaten.

DATUM 7 september 2015
ONS KENMERK 263481
PAGINA 9 van 10

34. Uit het rapport van Deltares volgt immers dat kadeherstel samen met de aanleg van drainage bepalend is voor de snelheid waarmee een reductie van de winning mogelijk is. Nu de effecten van beide maatregelen voor de mogelijke reductie van de winning in samenhang moet worden gezien, kunt u niet voortijdig uit de GR treden. Eerst zal immers moeten worden beoordeeld in hoeverre de maatregelen daadwerkelijk kunnen leiden tot een reductie – en uiteindelijk stillegging – van de winning.
35. Daarbij komt dat uw verantwoordelijkheid voor het watersysteem als kwalitatief grondwaterbeheerder niet ophoudt bij het treffen van maatregelen ten behoeve van het kadeherstel. U dient er namelijk op grond van de Kaderrichtlijn Water en uw eigen beleid voor zorg te dragen dat de onttrekking van grondwater in evenwicht is en dat die geen negatieve effecten heeft op het grondwatersysteem en de grondgebruikfuncties. Door uittreding zult u niet langer aan deze op u rustende verantwoordelijkheid kunnen voldoen; uittreding brengt immers het risico van algehele stillegging van de grondwateronttrekking met zich mee.
36. Het gegeven dat op de gemeente een zorgplicht rust voor het stedelijk grondwater maakt het voorgaande niet anders. Indien de grondwateronttrekking zonder het treffen van de vereiste maatregelen wordt stilgelegd, dan volgt namelijk uit het onderzoek van Deltares dat er een regionaal watersysteembeheerprobleem ontstaat dat de gemeentelijke zorgplicht hoe dan ook ontstijgt. Nu de door Deltares omschreven gevolgen van stillegging van de grondwateronttrekking zich bovendien niet zullen beperken tot het gemeentelijk openbaar gebied, bent u als grondwaterbeheerder niet ontheven van uw verantwoordelijkheid voor het behouden van een goede grondwartertoestand.

5.5 GR vormt goed instrument voor nakoming verantwoordelijkheden

37. Gelet op het feit dat zowel de wet als de GR de verantwoordelijkheid voor het grondwaterbeheer bij de gemeente en bij u leggen, is het college van mening dat de GR als instrument behouden moet blijven. De GR vormt namelijk het instrument bij uitstek om de op elkaar aansluitende verantwoordelijkheden voor het grondwaterbeheer in evenwicht te houden en te voorkomen dat negatieve effecten ontstaan op het grondwatersysteem en de grondgebruikfuncties.

6. Kosten grondwateronttrekking kunnen worden omgeslagen

38. Naast DSM, hebben in ieder geval de inwoners van de gemeente Delft, Rijswijk en Den Haag – en de andere direct omliggende gemeenten – profijt van de grondwateronttrekking. Het doorvoeren van een watersysteemheffing, waarbij de inwoners die profijt hebben van de grondwateronttrekking in de kosten moeten bijdragen, lijkt het college om die reden geenszins onredelijk. Bovendien kan met het invoeren van deze

DATUM 7 september 2015
ONS KENMERK 263481
PAGINA 10 van 10

heffing bewerkstelligd worden dat de grondwateronttrekking wordt gecontinueerd zonder dat u als waterschap de kosten van de onttrekking hoeft te dragen.

39. In aansluiting op het voorgaande zou het naar de mening van het college evenmin redelijk zijn als de gemeente Delft en haar inwoners het risico van aansprakelijkheid volledig zouden moeten dragen.

7. Verzoek

Gelet op het voorgaande verzoekt het college u om binnen 4 weken na heden:

- het besluit tot uittreding te herroepen;
- het verzoek tot opheffing van de GR in te trekken; en,
- het voorstel tot vaststelling van de zienswijze op de conceptbegroting voor 2016 van de GR in te trekken.

Voor het geval u dit niet of niet tijdig doet, behoudt het college zich alle rechten voor.

Mocht u naar aanleiding van het bovenstaande nog in overleg willen treden, dan is het college daartoe bereid.

Een afschrift van deze brief zend ik aan het algemeen bestuur van de GR, gedeputeerde staten van Zuid-Holland en de Commissie Stedelijk Water en Watersysteem.

Hoogachtend,

Hugo Doornhof

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'H' followed by a cursive 'D' and 'o', is written over the typed name 'Hugo Doornhof'.